

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De his qui valent indulgentiæ. Quæstio 27.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

existenti, non influit fons gratiæ, scilicet spiritus sanctus. Ergo non potest in alios profluere, faciendo indulgentias.

g. sequet. art. 1.

¶ 2 Præterea, Maius est facere indulgentiã, quã recipere. Sed ille, qui est in peccato mortali, non recipit, vt dicitur †. Ergo nec facere potest.

SED contra, Indulgentiæ fiunt per potestatem prælati Ecclesiæ traditam. Sed peccatum mortale non tollit potestatem, sed bonitatem. Ergo potest aliquis in peccato mortali existens, indulgentias facere.

RESPONDEO dicendum, quòd facere indulgentias pertinet ad iurisdictionem, sed per peccatum homo non amittit iurisdictionem: & ideò indulgentiæ æque valent, si fiant ab eo qui est in peccato mortali, sicut si fierent ab eo, qui est sanctissimus: cum non remittat pœnam ex vi meritorum suorum, sed ex vi meritorum reconditorum in thesauris Ecclesiæ.

Ad primum ergo dicendum, quòd iste prælatus in peccato mortali indulgentias faciens, non proficit de suo aliquid: & ideò non requiritur quòd influxum recipiat à fonte, ad hoc, quòd eius indulgentiæ valeant.

Ad secundum dicendum, quòd maius est facere indulgentias, quã recipere, quantum ad potestatem, sed est minus quantum ad propriam utilitatem.

QVÆST. XXVII.

De his quibus valent indulgentia, in quatuor articulos diuisa.

DEinde considerandum est de his, quibus valent indulgentiæ.

- ¶ Circa quod queruntur quatuor.
- ¶ Primo, vtrum indulgentia valeat existentibus in peccato mortali?
- ¶ Secundo, vtrum valeat religiosis?
- ¶ Tertio, vtrum valeat non facienti illud, pro quo indulgentia datur?
- ¶ Quarto, vtrum valeat ei, qui indulgentiam facit?

AR-

Utrum indulgentia valeat existentibus in peccato mortali?

104

Tho. ubi supra ar. 5. q. 1. & seq.

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd indulgentia valeat existentibus in peccato mortali. Quia aliquis potest alteri mereri, etiam in peccato mortali existenti, gratiam & multa alia bona. Sed indulgentiæ habent efficaciam ex hoc, quòd merita sanctorum applicantur ad istum. Ergo habent effectum in illis, qui sunt in peccato mortali.

¶ Præterea, Vbi est maior indigentia, magis habet locum misericordia. Sed ille, qui est in peccato mortali, maxime indiget. Ergo ei maxime debet fieri misericordia per indulgentiam.

SED contra, Membrum mortuum non suscipit influentiam ex alijs membris viuis. Sed ille qui est in peccato mortali, est quasi membrum mortuum. Ergo per indulgentias non suscipit influentiam ex meritis viuorum membrorum.

RESPONDEO dicendum, quòd quidam dicunt indulgentias valere etiã existentibus in peccato mortali, non quidem ad dimissionem pœnæ: quia nulli potest dimitti pœna, nisi eui iam dimissa est culpa; qui enim non est consequutus operationem Dei in remissionem culpæ, non potest consequi remissionem pœnæ a ministro ecclesiæ, neque in indulgentijs, neque in foro pœnitentiæ. Valent tamen eis ad acquirendam gratiam. Sed hoc non videtur verum: quia quamuis merita illa, quæ per indulgentiam communicantur, possint valere ad merendum gratiam: non tamen propter hoc dispensantur, sed determinantur ad remissionem pœnæ: & ideò non valent existentibus in peccato mortali: & ideò in omnibus indulgentijs fit mentio de vere contritis & confessis. Si autem fieret communicatio per hunc modum, Facio te participem meritorum totius Ecclesiæ, vel vnius congregationis, vel vnius specialis personæ: sic possent valere ad merendum aliquid illi, qui est

* hoc eodem corp.

est in peccato mortali, vt prædicta * opinio dicit.
Et per hoc patet solutio Ad primum.
Ad secundum dicendum, quòd quamuis sit magis indigens, qui est in peccato mortali, tamen est minus capax.

ARTIC. II.

105

Vtrum indulgentiæ valeant religiosis?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd indulgentiæ non valeant religiosis. Non enim competit eis suppleri, ex quorum superabundantia alijs suppletur. Sed ex superabundantia operum satisfactionis, quæ sunt in religiosis, alijs suppletur per indulgentias. Ergo eis non competit per indulgentias suppleri.

¶ 2 Præterea, In Ecclesia non debet aliquid fieri quod inducat religionis dissolutionem. Sed si religiosis indulgentiæ prodesent, esset occasio dissolutionis disciplinæ regularis; quia religiosi nimis vagarentur per huiusmodi indulgentias, & pœnas sibi impositas in capitulo, negligenter. Ergo religiosis non profunt.

SED contra, Nullus ex bono reportat damnum. Sed religio bonum quoddam est. Ergo religiosis non consequuntur hoc damnum, vt eis indulgentiæ non valeant.

RESPONDEO dicendum, quòd tam secularibus quàm religiosis valent indulgentiæ, dummodo sint in charitate, & seruent ea quæ pro indulgentijs indicuntur. Non enim religiosi sunt minus adiuuabiles meritis aliorum, quàm seculares.

Ad primum ergo dicendum, quòd quamuis religiosi sint in statu perfectionis, tamen ipsi sine peccato viuere non possunt: & ideo si aliquando propter peccatum aliquod commissum sint alicuius pœnæ rei, possunt per indulgentiam ab hac expiari (non enim est inconueniens, si ille qui est simpliciter superabundans, aliquo tempore indigeat, & quantum ad aliquid): & sic indigent supplemento quo subleuentur.

tur. Vnde dicitur Gal. 6. Alter alterius onera portate.
 Ad secundum dicendum, quod propter indulgentias non debet dissolui regularis observantia: quia religiosi magis merentur religionem suam servando, quantum ad primum vitam æternam quam indulgentias exquirendo; quamvis minus quantum ad dimissionem pœnæ, quod est minus bonum. Nec iterum per indulgentias dimittuntur pœnæ iniunctæ in capitulo: quia in capitulo agitur quasi forum iudiciale magis quam penitentiale; (vnde etiam non sacerdotes capitulum tenent) sed absoluitur à pœna iniuncta vel debita pro peccato, in foro penitentiali.

ARTIC. III.

Vtrum ei, qui non facit illud, pro quo indulgentia datur, possit quandoque indulgentia dari?

106

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod ei qui non facit illud, pro quo indulgentia datur, possit quandoque indulgentia dari. Quia ei qui non potest operari, voluntas pro facto reputatur. Sed aliquando fit indulgentia pro aliqua elemosyna facienda, quam aliquis pauper facere non potest, & tamen libenter faceret. Ergo indulgentia ei valet.

† Cassiod. sup. Psal. 3. super illud, Dixi confitebor. & glos. ord. ibid.

¶ Præterea*, vnus potest pro alio satisfacere. Sed indulgentia ad remissionem pœnæ operatur, sicut & satisfactio. Ergo vnus potest pro alio indulgentiam accipere: & sic ille consequetur indulgentiam, qui non fecit hoc, pro quo indulgentia datur.

* q. 13. art. 2.

SED contra, Remota causa, remouetur effectus. Si ergo aliquis non facit hoc, pro quo indulgentia datur, quod est indulgentiæ causa, indulgentiam non consequitur.

RESPONDEO dicendum, quod non existente conditione, non consequitur illud quod sub conditione datur: vnde cum indulgentia detur sub hac conditione, quod aliquis aliquid faciat vel det; si illud non exerceat, indulgentiam non consequitur.

Ad primum ergo dicendum, quod hoc intelligitur quantum ad primum essenziale; sed non quantum ad

ad accidentalia aliqua præmia, sicut est dimissio pena vel aliquid huiusmodi.

Ad secundum dicendum, quòd opus proprium potest quis applicare per intentionem cuiuscumque voluerit, & ideò potest pro quocumque vult, satisfacere: sed indulgentia non potest applicari ad aliquem, nisi ex intentione eius qui dat indulgentiam: & ideò cum ipse applicet ad facientem vel dantem hoc aut illud, ille non potest qui hoc facit, ad alterum hanc intentionem transferre. Si tamen sic fieret indulgentia, ille qui facit, vel pro quo hoc fit, habeat tantam indulgentiam, valeret ei pro quo fit: nec tamen ille qui facit hoc opus, daret alteri indulgentiam, sed ille qui indulgentiam sub tali forma facit.

ARTIC. IV.

Vtrum indulgentia valeat ei qui facit?

107

*sup. q. 22.
ar. 4. in
arg. Sed
contra.
¶ ut ibid.
d. c. in est.*

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd indulgentia non valeat ei qui facit. Quia facere indulgentiam est iurisdictionis: sed nullus in seipsum potest exercere ea, quæ sunt * iurisdictionis, sicut nullus potest se excommunicare ¶. Ergo nullus potest indulgentiam à se factam particeps esse.

¶ 2 Præterea, secundum hoc ille qui facit indulgentiam, posset pro aliquo modico facto sibi penam remittere omnium peccatorum: & ita impunè peccaret, quod videtur absurdum.

¶ 3 Præterea, eiusdem potestatis est facere indulgentias, & excommunicare. Sed aliquis non potest excommunicare seipsum. Ergo nec indulgentiam, quam facit, particeps esse potest.

SED contra est, quòd tunc esset ipse peioris conditionis, quam alij, si ipse non posset uti thesauro Ecclesie quem alij dispensat.

RESPONDEO dicendum, quòd indulgentia debet ex aliqua causa dari ad hoc, quòd aliquis per indulgentiam ad actum aliquem prouocetur, qui in utilitatem Ecclesie, & in honorem Dei vergat. Præterea autem, cui cura utilitatis Ecclesie & honoris diuini promouendi

pagandi est commissi; non habet causam, vt seipsum ad hoc prouocet: & ideo non potest facere indulgentiam sibi tantum, sed potest vti indulgentia, quam pro alijs facit; quia alijs subest causa faciendi.

Ad primum ergo dicendum, quod actus iurisdictionis non potest aliquis in seipsum exercere: sed eis que auctoritate iurisdictionis dantur alijs, potest etiam prelatus vti, tam in temporalibus quam in spiritualibus. Sicut etiam sacerdos sibi eucharistiam accipit, quam alijs dat*. Et ita etiam Episcopus potest accipere sibi suffragia ecclesie que alijs dispensat, quorum effectus immediatus est remissio pœnæ per indulgentias, & non actus iurisdictionis. *in 3. p. q. 82.*

Ad secundum patet solutio ex dictis*.

Ad tertium dicendum, quod excommunicatio profertur per modum sententiæ, quam nullus in seipsum ferre potest, eo quod in iudicio non potest idem esse iudex & reus. Indulgentia autem non per modum sententiæ datur, sed per modum dispensationis cuiusdam, quam homo potest facere ad seipsum. *in corp. art. sup. q. 22 art. 4.*

QVÆST. XXVIII.

De solemnibus ritibus pœnitentiæ, in tres articulos diuisa.

Consequenter considerandum est de solemnibus ritibus pœnitentiæ.

Circa quod tria quaruntur.

¶ Primo, vtrum aliqua pœnitentia possit publicari vel solemnizari?

¶ Secundo, vtrum solemnibus pœnitentiis possit iterari?

¶ Tertio, vtrum publica pœnitentia imponenda sit mulieribus?

ARTIC. I.

108

Vtrum aliqua pœnitentia debeat publicari vel solemnizari?

Tho. in 4. d. 14. q. 1.

art. 5. q. 1.

et seq.

** q. 11.*

art. 1.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod non debeat aliqua pœnitentia publicari vel solemnizari. Quia non licet sacerdoti, etiam metu, peccatum